

Περί της φιλίας στον πλατωνικό διάλογο ‘Λύσις’

ἀγαπῶ (κάποιον) - *φιλῶ* (εἶμαι φίλος με κάποιον) - *ἐρῶ* (ποθῶ, λαχταρῶ, αγαπῶ ερωτικά κάποιον) – *ἐρῶμαι* (εἶμαι αντικείμενο πόθου και ἐρώτα κάποιου)

Ο Α *φιλεί* τον Β μόνο αν ο Β ωφελεί σε κάτι τον Α (καλύπτει κάποια ανάγκη του Α)

Ο Α *φιλεί* τον Β και ο Β *φιλεί* τον Α. Η σχέση *φιλείν* (το να είναι κάποιος φίλος κάποιου) είναι **συμμετρική**, οπότε μπορούμε να πούμε ότι ο Α και ο Β είναι μεταξύ τους φίλοι.

Διαφορά *ἀγαπᾶν* - *φιλεῖν* – *εἰρᾶν*

«Μπορεί κάποιος να μην αγαπά (κάποιον) και να τον φιλεί (να είναι φίλος του); ΟΧΙ» (Λύσις 215 a1)

«Κάποιος που δεν έχει κάποια ανάγκη να καλυφθεί από κάποιον δεν τον αγαπά και κάποιος που δεν αγαπά (κάποιον) δεν τον φιλεί (δεν είναι φίλος του)» (Λύσις, 215b1)

Μπορεί ο Α να αγαπά τον Β αλλά ο Β να μην αγαπά τον Α (**μη συμμετρική** σχέση).

Ο Α *ερά* τον Β και ο Β *ερά* τον Α. Η σχέση *εράν* είναι **συμμετρική**, οπότε μπορούμε να πούμε ότι ο Α και ο Β είναι μεταξύ τους εραστές.

Το *εράν* είναι υπο-σχέση του *φιλείν* και το *φιλείν* είναι υπο-σχέση του *ἀγαπᾶν*.

ΔΗΛΑΔΗ

Ἐγκυρες προτάσεις: «αν ο Α *ερά* τον Β τότε ο Α *φιλεί* τον Β» και «αν ο Α *φιλεί* τον Β τότε ο Α *ἀγαπά* τον Β».

Μη ἔγκυρες οι αντίθετες προτάσεις: «αν ο Α *ἀγαπά* τον Β τότε ο Α *φιλεί* τον Β» και «αν ο Α *φιλεί* τον Β τότε ο Α *ερά* τον Β».

Ἐγκυρες οι αντιθετο-αντίστροφες προτάσεις: «αν ο Α δεν *ἀγαπά* τον Β τότε ο Α δεν *φιλεί* τον Β» και «αν ο Α δεν *φιλεί* τον Β τότε ο Α δεν *ερά* τον Β».

Κατά Ιω. 21:15-17

«

λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, **ἀγαπᾶς με** πλεῖον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι **φιλῶ σε**. λέγει αὐτῷ· βόσκει τὰ ἀρνία μου.

λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ, **ἀγαπᾶς με**; λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι **φιλῶ σε**. λέγει αὐτῷ· ποιμαίνε τὰ πρόβατά μου.

λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωνᾶ, **φιλεῖς με**; ἔλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, φιλεῖς με, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι **φιλῶ σε**. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· βόσκει τὰ πρόβατά μου.

»

Ο Σωκράτης αντί να ορίσει άμεσα τη σχέση του φιλείν, επιχειρεί να ορίσει τη φύση των όντων που μπορούν να συσχετιστούν με αυτή τη συμμετρική σχέση.

Μπορούν να φιλούνται μεταξύ τους τα **όμοια**; Αφού αναγκαία συνθήκη της φιλίας είναι η αμοιβαία ωφέλεια, πώς είναι δυνατόν να ωφεληθεί κάτι από το όμοιό του αγαθό με αγαθό ή κακό με κακό, εφόσον έχουν την ίδια φύση και αντίστοιχα χαρακτηριστικά;

Μπορούν να φιλούνται μεταξύ τους τα **ενάντια**, όπως το αγαθό με το κακό; Θέτει ως υποκείμενο και κατηγορούμενο σχεσιακά επίθετα, το φιλικό και το εχθρικό και οδηγείται στις αντιφατικές σχέσεις: «το φιλικό φιλεί το εχθρικό» - «το εχθρικό φιλεί το φιλικό».

Μπορεί το ούτε αγαθό ούτε κακό να φιλεί το αγαθό; Ναι εξ αιτίας της παρουσίας του κακού. Παράδειγμα: το σώμα μας (ούτε αγαθό ούτε κακό) φιλεί την ιατρική λόγω της παρουσίας της ασθένειας (κακού). Έτσι όμως το κακό καθίσταται αιτία της φιλίας. Αυτό σημαίνει ότι χωρίς την παρουσία του κακού δεν μπορεί να υπάρξει φιλία. Αυτό είναι άτοπο.

Μήπως φιλούνται και ερώνται μεταξύ τους όσα είναι **οικεία** το ένα στο άλλο; Αν οικείο είναι το όμοιο τότε βάσει των προηγουμένων δεν μπορούν να φιλούνται. Είναι λοιπόν το οικείο κάτι έτερο του ομοίου; Είναι το αγαθό οικείο προς όλα; Είναι το κακό αλλότριο προς όλα; Είναι το αγαθό οικείο του αγαθού; Είναι το κακό οικείο του κακού; Είναι το ούτε αγαθό ούτε κακό οικείο του ούτε αγαθού ούτε κακού; Οι περιπτώσεις αυτές όμως έχουν εξεταστεί και δεν οδηγούν στη φιλία. Μπορεί το οικείο είναι η λύση του γρίφου αλλά δεν μπόρεσε ή δεν πρόλαβε ο Σωκράτης να ορίσει **τι είναι το οικείο** και κατ' επέκταση **τι είναι η φιλία**.